

»Kliniker kommer att bryta mot lagen«

Flera kliniker i Norrbottens läns landsting struntar helt i Arbetstidslagen och kommer att bryta mot lagen. På andra kliniker infördes nya scheman efter nyår, men de havererade några dagar senare.

Norrbottens läkarförenings ordförande, Robert Svart-holm, har fått många kritiska och upprörda mejl från läkare efter nyår. Arbetstiderna har redan »gått åt skogen«, menar han:

– Vi ser att kliniker kommer att bryta mot lagen. Vi vet att till exempel jourlinjer på tre personer inte kommer att fungera.

Missnöjda läkare har berättat för honom om »krystade scheman« där man jämna onsdagar skulle arbeta till kl 16.15, andra till 16.45. Ibland med sov-mor-gon, ibland inte.

– På vissa ställen sprack schemat redan den 3 januari när väntrummet var fullt med folk, säger Svart-holm.

Robert Svart-holm

Ledningen i Norrbottens läns landsting har gått ut med att varje verksamhet ska klara lagens krav, i första hand utan avstegsavtal.

– Det kommer inte att fungera, vi måste diskutera anpassade lösningar. Effekten blir att vi får stänga till exempel Kiruna sjukhus, säger Svart-holm.

På narkoskliniken på Gällivare sjukhus ska läkaren Björn Balla strax gå på sitt vanliga veckoarbetspass, från onsdag kväll kl 21 till och med tisdag kl 16.15 med ansvar för både primär- och bakjour. Han är fackligt ombud på kliniken och är märkbart irriterad över arbetsgivaren som över huvud taget inte vill diskutera lokala kollektivavtal.

– Därför bestämde vi oss för att inte ändra på någonting i schemat efter nyår. Det är inte vår sak att lösa problemet, det är arbetsgivarens, säger Björn Balla.

I dag består verksamheten av två jourlinjer, som beman-nar helikopter samt sjukhus, med en bakjours-kompetent läkare vardera. Nu varnar han för läkarflykt. Ingen av hans

Dubbelt så många läkare skulle behövas för att uppfylla Arbetstidslagen, menar Björn Balla (t h), narkosläkare på Gällivare sjukhus. Här tillsammans med kollegan Lars Nilsson. Foto: Thord Nilsson

kolleger, narkosläkarna, är boende på orten och är därför »helt mobila«. Själv bor han i Motala.

– Vi har valt att jobba intensivt på det här sättet, att jobba en vecka och vara lediga två. Risken är att vi söker andra arbetsplatser om vi inte får som vi vill, säger Balla.

Förhandlingschef Anette Sundström i landstinget tror inte att någon verksamhet kommer att bryta mot lagen. Bakjoursläkare kan jobba en vecka i sträck, om inte störningstimmarna är alltför många, utan att bryta mot kravet om elva timmars dygnsvila, menar hon:

– Läkarna kan kompensera störningen i början eller slutet av nästkommande arbetspass.

Hon förklarar att genom att följa den tolkning av lagen som Sveriges Kommuner och Landsting gjort klarar verksamheterna Arbetstidslagen. Den faktiska tiden för störningar räknas samman och kompenseras. En helt absurd tolkning, anser Robert Svart-holm:

– Jag trodde att vi hade lämnat den här tolkningen bakom oss. Det blir samman-bruten ledighet och inte sammanhållande ledighet.

Agneta Borgström

Chefsavtal för jourläkare diskuteras i Kiruna

På narkoskliniken vid Kiruna sjukhus har ett förslag om att ensamarbetande jourläkare ska jämföras med chefer kommit upp. Verksamhetschefer är nämligen undantagna från Arbetstidslagen.

Sjukvårdens verksamheter försöker hitta egna utvägar för att klara Arbetstidslagen. På narkoskliniken på Kiruna sjukhus finns inga nya scheman efter årsskiftet; däremot finns en speciallösning, enligt narkosläkaren John Mälstam. Han är ensam jourläkare på varje veckoarbetspass, för övrig tid finns ytterligare två narkosläkare.

– När vi arbetar jämföras vi med chefsnivå. Man kan säga att det är ett pragmatiskt sätt att lösa ett problem. Ingen kan ställas till svars på det här sättet, säger Mälstam.

Enligt den lokala överenskommelsen ska narkosläkare som är medicinskt lednings-ansvariga likställas med chefer. Arbetstidslagen uppger i 2 § att chefer (i sjukvården översätts detta med nivån landstingsdirektör ned till verksamhetschef, enligt ansvariga i Norrbotten) är undantagna från lagen.

– Vi såg lösningen som en »akutåtgärd« till dess att andra lösningar finns, menar

Margareta Dahlén, verksamhetschef för akutsjukvården på sjukhuset.

Men varken läkarföreningen eller landstingets för-handlingschef Anette Sundström känner till överenskommelsen.

– Jag känner inte till den och vill inte kommentera den, säger Sundström.

Under hösten har förslaget varit en fråga på divisions-ledningsmöten där flera ansvariga chefer deltagit, bland annat divisionschef Hans Rönnquist. Men nu backar han angående förslaget.

– Det är inte en acceptabel lösning och vi får inte undan-

ta dessa personer från lagen. Överenskommelsen gäller inte, den är inte formaliserad och avstämd med landstingsledningen, säger Rönnquist.

Att lagen inte omfattar verksamhetschefer är ingenting som Jan Svensson, för-handlare för Sveriges Kommuner och Landsting, tycker är märkligt. Även om cheferna arbetar på små kliniker och har mycket egen jour.

– Så här är lagen konstruerad. Detta är sedan en sak man får pröva från fall till fall. Det kan alltid bli en tolkning för att se om någon ska omfattas av lagen eller ej.

Agneta Borgström

Landstingen agerar för avstegsavtal

PRESSTOPP. Landstingen kommer nu själva att ta kontakt med de lokala läkarförningarna för att diskutera lokala avstegsavtal. Det blev resultatet av mötet mellan landstingens personaldirektörer den 4 januari.

– De centrala förhandlingarna bröt samman och därför går vi i landstingen vidare med frågan. Det handlar framför allt om att diskutera lokala anpassningar på de kliniker som har behov av det. Det kan handla om bakjourer inom snäva specialiteter vid mindre sjukhus, säger Gunnar Blomqvist, talesman för landstingens personaldirektörer.

Läkarförbundets Conny Gustafsson fick kännedom om vändningen efter mötet den 8 januari med SKL.

– Vi är positiva, men vi är också luttrade efter vad som hänt tidigare. Vi tror ändå att detta ger en mer öppen diskussion om avstegsavtal i landstingen, hittills har vissa smugit med förhandlingar.

Staffan Löwenborg, SKLs förhandlingschef, hävdar att det hela tiden varit »klartecken» för avstegsavtal. SKL kommer inte att gå ut med uppmaningar till landstingen om att närma sig läkarfacket.

– Frågan hanteras inte av SKL längre, utan av landstingen.

Agneta Borgström

Capio först med avstegsavtal

Det blev aldrig något centralt avtal om arbetstider mellan Läkarförbundet och Sveriges Kommuner och Landsting före årsslutet. Men det privata vårdföretaget Capio Diagnostik hann teckna ett lokalt kollektivavtal med röntgenläkarna vid S:t Görans sjukhus. Överenskommelsen, som rör tio röntgenläkare, innebär att de går ned till 39 timmars ordinarie arbetsvecka för att kompensera för störd dygnsvila.

– På så sätt löser verksamheten lagkravet på lämpligt skydd vid störd dygnsvila, säger Olle Stigwall, röntgenläkare och facklig representant vid Capio Diagnostik.

Det lokala jouravtal som reglerar ersättningen sades aldrig upp av arbetsgivaren,

som på många andra arbetsplatser i Stockholm.

Om en läkare blir störd får denne samma ersättning

som tidigare. Men det nya journalschemat för röntgen innebär helt nya avlösarsystem – som fordrar två nya röntgenläkare.

– I vår kommer de nya radiologerna att påbörja sina tjänster, säger Stigwall.

Det nya avstegsavtalet innebär även att avstämningssperioden för den totala arbetstiden, som inte får överstiga 48 timmar per vecka, förlängs till sex månader – och inte fyra månader som i lagen.

Olle Stigwall

Agneta Borgström

annons